

Posudek oponenta bakalářské práce

Tereza Štempecová: Erasmus v Pardubicích; Jak se buduje mezinárodní přátelství

Oponent: Tomáš Samek, M.A.

Bakalářská práce Terezy Štempecové hledá odpověď na otázku, jak neformální vztahy ovlivňují povahu a průběh pobytu těch studujících, kteří přicházejí do Pardubic v rámci mezinárodního programu Erasmus. Nezaměřuje se však jen na ně, nýbrž - a to je chvályhodné - popisuje cizince zrovna tak jako Čechy, kteří se jim věnují nebo se s nimi tak či onak dostávají do styku. Dotýká se institučního rámce, organizace výměnného programu a neulpívá pouze na perspektivě pardubické, nýbrž dynamicky přechází od úhlu pohledu omezeného na kampus a město přes pohled celostátní až k perspektivě evropské a místy i širší. Zároveň však svým hlediskem poměrně jasně ukotvuje svou práci právě z hlediska pardubické univerzity a především těch jejích sociálních aktérů, kteří na tomto programu z nejrůznějších příčin participují, ať už proto, že jim to ukládá jejich pracovní povinnost, anebo dobrovolně.

Za velikou přednost práce pokládám její svěžít, dynamický jazyk, díky němuž se takřkajíc čte sama. Autorka užívá mluvu přirozenou, živou a tvárnou, která netuhne v rádobě vědecké prkennosti. Z textu je přímo cítit, že studentka se v tématu cítí doma, svůj námět má ráda a nevěnuje se mu jen proto, že ji k tomu nutí instituční pravidla hry. Podařilo se jí to, co se nepovede mnoha studentům: se svým námětem natolik srostla, že o něm již nepíše jako o něčem vnějším, co zkoumá, nýbrž jako jisté stránce, která tvoří součást jejího vlastního života. Je otevřená, nebrání se emocionálním postřehům ani lidské stránce tématu; zároveň však nepropadá do opačné krajnosti, aby pouze impresionisticky referovala o čemsi, co nemá větší platnost než subjektivní deníček.

Své vitální vyprávění prokládá postřehy z odborné literatury, tematických webů i živými výpověďmi těch, o nichž píše: tedy nejen o studentech a studentkách *na* Erasmu, nýbrž o lidech *kolem* Erasma. Tato perspektivální bohatost dodává textu barvu i přesvědčivost. Neopomíná ani historickou komponentu programu, ale věnuje jí

jen tolik místa, kolik ho práce potřebuje, takže se nemusíme prodírat rozsáhlými kapitolami, které s terénním výzkumem nesouvisí.

Tereza Štempecová umí psát tak, že vše je integrováno v jeden celek. Čtenář jí pak spíš odpustí některé nedostatky.

K těm patří zejména:

a) editační nedotaženost textu: práci by prospělo, kdyby ji někdo zkorigoval z hlediska čárek, které Tereza používá hodně liberálně, jakož i různých překlepů a drobných jazykových i stylových nešikovností;

b) jistá povrchnost, která někdy bývá daní za lehký styl psaní, jenž je autorce vlastní: např. pokazuje-li Lippmann, jehož autorka cituje, na pozitivní roli stereotypů, jde o poměrně hlubokou úvahu, nikoli jen o jakousi jejich povrchní obhajobu. Neznamená to, že Lippmann chválí lidi za jejich stereotypní vidění světa, nýbrž jen poukazuje na to, že stereotypie má jistou sociálně kohezivní funkci. Autorka však tento názor povrchně odbyde tím, že s Lippmannem nesouhlasí, protože stereotypy nejsou dobré (str. 16). Tím však jen ukazuje, že ho vlastně nepochopila, neboť se s ním argumentačně mýjí: tam, kde je myslitel ve větší hloubce, zůstává autorkou nepochopen a je šmahem zavrhnut jen na základě mělkého čtení jeho úvahy. To uvádím jako typický příklad toho, jak na několika málo místech píše autorka až příliš snadno a lehounce;

c) jistá ledabylost je vidět už na samotném názvu: je to vůbec první práce, která suverénně a bez rozpaků užije v názvu středník a za ním pokračuje velkým písmenem. Detail? Ne, spíš indexikální znak toho, co se projevuje v celém textu: jakási netrpělivost si pohrát pečlivěji s mikrotextuální stránkou psaní, která autorce vesměs uniká. Tady má ještě hodně co dohánět;

d) i poslední vlastnost souvisí s lehkostí autorčina stylu: někdy míchá snadno různé věci, které by bylo dobré pojednat odděleněji anebo prokázat jejich spojitost. Jakýmsi nechtěným vedlejším účinkem tohoto přístupu je však i to, že je často schopná objevit souvislosti a vztahy, které by při koncentrovanějším psaní mohly člověku uniknout.

Sečteno, podtrženo: v lehkosti je autorčina síla i slabost. Pokud by se jí podařilo zbavit se stinných stránek této své velké přednosti a byla ochotna o něco víc v dobrém smyslu piplat finální podobu textu, mohla by aspirovat na nejlepší známkové hodnocení. Takto práci, již samozřejmě **doporučuji k obhajobě**, nemohu ohodnotit lépe než známkou **výborně minus**.

V Praze 7. 8. 2014